

[Time:2.30 Hrs]

[Marks:75]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All question are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks.
 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

- Q.1 **A Explain the following concept. (Any 5)** 15
- 1) Issues in managing our time.
 - 2) Transparency under RTI.
 - 3) Creativity and Lateral thinking.
 - 4) Misuse of Technology.
 - 5) Human Endowment.
 - 6) Approach Biocentrism
 - 7) Objectives of popular pays principle.
 - 8) Use of GPS.
- OR
- B.Make a detailed note on global positioning system.
- Q.2 **A.Write a detailed note on Citizen's Charters.** 15
- OR
- B.Explain the need of public Interest litigation
- Q.3 **A.Explain the Human Rights principles of Environment.** 15
- OR
- B Discuss the various sub-disciplines within the scope of Ecology.
- Q.4 **A.Explain the interconnectedness between Growth of Technology and social development.** 15
- OR
- B.Discuss issues related to technology use and misuse of technology.
- Q.5 **A.Explain the types and features of Motivation.** 15
- OR
- B.Discuss how you can use effective time management strategies in your daily life.

[वेळ:2.30 तास]

[गुण:75]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२ उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

3. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

- प्र.१ अ) पुढील संज्ञा स्पष्ट करा (कोणतेही ५) 15
1. आपल्या वेळवस्थापनेतील समस्या
 2. माहितीच्या अधिकारांतर्गत पारदर्शकता
 3. सर्जनशीलता आणि सर्वांगीण विचार
 4. तंत्रज्ञानाचा गैरवापर
 5. मानवी देणगी
 6. जीवन केंद्रित दृष्टिकोन
 7. प्रदूषक भरपाई तत्वाची उद्दिष्टे
 8. जागतिक स्थान प्रणालीचा स्थान उपयोग
- किंवा
- ब) जागतिक स्थान प्रणालीवर (GPS) सविस्तर टिपण तयार करा.
- प्र.२ अ) नागरिकांची सनद यावर सविस्तर टीप लिहा. 15
- किंवा
- ब) जनहितार्थ खटल्याची आवश्यकता आणि जनहितार्थ खटले दाखल करण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा
- प्र.३ अ) पर्यावरणाच्या मानवी हक्कांची तत्वे स्पष्ट करा. 15
- किंवा
- ब) पर्यावरणाची व्याप्ती म्हणून विविध उपशाखांची चर्चा करा.
- प्र.४ अ) तंत्रज्ञानाची वाढ आणि सामाजिक विकास यांचा परस्पर संबंध स्पष्ट करा 15
- किंवा
- ब) तंत्रज्ञानाच्या वापरा विषयीच्या समस्या आणि तंत्रज्ञानाचा गैरवापर या मुद्द्यांवर चर्चा करा.
- प्र.५ अ) अभिप्रेरणेचे प्रकार आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा 15
- किंवा
- ब) तुम्ही तुमच्या दैनंदिन जीवनामध्ये प्रभावी वेळ व्यवस्थापन धोरण कसे वापरू शकता यावर चर्चा करा

